

CERKVENI GLASBENIK.

Organ Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z muzikalno prilogo vred 2 gold.,
za ude Cecilijinega društva in za cerkve ljubljanske škofije 1 gold. 50 kr.
Vredništvo in opravištvo sta na mestnem trgu št. 10.

VABILO.

„Cecilijino društvo“ v Ljubljani

bode imelo po §. 14. svojih pravil

v četrtek dné 11. oktobra 1883. l.

občni zbor

z naslednjimi točkami:

1. Ob desetih dopoldné: slovesna sv. maša (festum s. Justinae V. M.) v stolnici.

Introitus „Loquebar“, cantus gregorianus cum organo.

Missa solemnis IV vocum cum organo auctore Ant. Foerster.

Graduale „Dilexisti justitiam“ IV vocum auctore Ferd. Schaller.

Offertorium „Afferentur regi virgines“ II vocum cum organo auctore P. Uttone Kornmüller.

Communio „Confundantur superbi“, cantus gregorianus cum organo.

2. Ob enajstih zborovanje, katero bode obsegalo:

a) Nagovor predsednikov, b) poročilo tajnikovo, c) poročilo blagajnikovo, d) poročilo glasbenega vodje, e) volitev predstojništva po §. 9. društvenih pravil, in sicer: α) predsednika, β) tajnika, ki je ob enem podpredsednik, γ) blagajnika, δ) glasbenega vodje in ε) 5 drugih odbornikov.

3. Ob štirih popoldné: litanije v novi cerkvi presv. Srca Jezusovega.

a) Lavretanske litanije (kakor se nahajajo v knjižici sv. Detinstva). b) „Tantum ergo“ in „Genitori“, comp. Ant. Foerster. („Cerkv. glasb.“ v B-dur.) c) „Adoro Te“, comp. E. Frey. d) Detetu Jezusu (dvoglasno), zložil K. Greith. e) Marijine pesni raznih skladateljev.

4. Zvečer skupna zabava društvenikov.

K zborovanju vljudno vabi vse društvenike, k drugim slovesnostim pa sploh vse prijatelje glasbe

odbor Cecil. društva.

Petje pri sv. maši za ranjke.

Ginljivo je premišljevatí, s koliko ljubeznijo in gorečnostjo da katoliška cerkev za ranjke moli in prosi, da bi jih Bog rešil kazni, ki so jih zaslužili za svoje grehe. Dolgo in daleč tje čez grob hrani skrbna mati svojim otrokom ljubeznjiv spomin in jim donaša zdatno pomoč še potem, ko jih je svet že davno pozabil. Od sv. Duha razsvitljena vé sv. cerkev, kako neskončno velika da je svetost in pravičnost božja in kolika slabost in revščina človeška; vé pa tudi, kako dolgotrajno in strašno je trpljenje onih, ki so se s tega svetá ločili sicer kot prijatelji božji, a vendar radi kazni za grehe Boga še gledati in vživati ne morejo. Ker pa je vsled občestva svetnikov v njeni moči, jim pomagati, ker so vsi zakladi neizmernega zaslužnja Jezusa Krista in njegovih svetnikov s ključi nebeškega kraljestva vred sv. cerkvi v oblast dani, ne pozna njena ljubezen in gorečnost nikakoršne meje, da poplača vse, kar ranjki še dolgujejo.

Najzdatnejše in najgotovejše pa sv. cerkev ranjkim pomaga z daritvijo sv. maše, katero po apostolskem izročilu za-nje opravlja, in s katero (kot neskončno spravno in prosilno daritvijo Kristovo) jim več koristi, kakor jim vse molitve in dobra dela posameznih vernikov pomagati morejo. (Conc. Trid.) Od nekdanj že je bila navada, za ranjke sv. mašo opravljati pri pogrebu, tretji, sedmi in trideseti dan potem in o obletnici. S Kristovo daritvijo pa zedini sv. cerkev svojo nujno molitev za ranjke. Nij ji zadosti, da se pri vsaki sv. maši mrtvih sploh spominja; ona ni zadovoljna s tem, da jim poseben sad sv. maše v prid obrača — ne, sv. cerkev obdaja sv. daritev, kadar jo ob gotovih dnéh zanje opravlja, s posebnimi molitvami, katere edino le na to merijo, da bi ranjkim pomagale. Cerkev obhaja sv. daritev za mrtve na prav poseben način, ki je nam znan iz vsakdanje skušnje: Missa de requiem — mašo za ranjke. Kakor ob praznikih Gospodovih in svetnikov v spreminljivih molitvah in pesnih (introitus, collecta, graduale, offertorium, secreta, communicio, postcommunio) sv. maše vselej posebno misel izrazi in kake posebne milosti prosi, prav tako tudi vsi obredi, vse molitve in pesni v maši za ranjke namen in hrepenenje sv. cerkve izražajo, vernim dušam v vicah edinim popolni sad sv. maše v prid obrniti in jim s pristrčno molitvijo na pomoč prihiteti. Marsikaj, kar znači sv. mašo hvalno daritev, in vse, kar kaže na sad, kateri iz nje živim prihaja (Gloria Patri, Ps. Judica, razna blagoslovila i. dr.) se pri maši za ranjke izpušča. Cerkvi je le za to mar, da za mrtve moli in tudi vernike k pobožni molitvi zanje spodbuja. Zato se tú poslužuje celo petja, dasi tudi skeleča žalost njeno in ostalih sorodnikov in prijateljev srca navdaja. „Celò, kadar cerkev žaluje, mora peti; toda le v bolj nizkih glasih, s katerimi tudi tugo z nado oživlja“. (Kard. Wisemann.) Same besede ne izražajo žalosti niti pristrčnosti molitve popolnem in zadostno. Lepoglasje petja pa hladi preveliko bolečino in jači zaupanje v molitvi: kajti petju (in bodi še tako resnobno in presunljivo) je primešano nekako vzvišano, veselo čutilo. Zato pa petje pri maši za ranjke kaj lepo ugaja namenu sv. cerkve, katera ne pozna strastnega in neukrotljivega žalovanja — mi ne žalujemo kakor oni, ki nimajo nikakoršne nade — temuč bolečino, ki jo verno upanje

zljajšuje in blaži. To ti je, kar hoče sv. cerkev sè svojimi priprostimi in vender toliko ginljivimi pesnimi, ki se v „Requiem-u“ nahajajo, izraziti in z glasovi v srcih svojih otrók vzbuditi.

Oglejmo si toraj nekoliko one pesni, katere so pri slovesni sv. maši za ranjke zapovedane.

Introitus v maši za mrtve se začnè z besedami: „Večni mir daj jim, o Gospod! in večna luč naj jim sveti“. To je temeljni ton, ki se vleče skozi vse druge molitve té maše. Sv. cerkev prosi „večnega miru“ za ranjke, t. j. da bi bili rešeni strašnih muk v vicah, ki jih morda še trpé, da bi zadobile nebeški „mir“, po katerem so hrepenele na zemlji, ki ga pa morejo naiti stoprav tam, kjer bode Bog obrisal vse solze od njih oči, in ne bode več smrti, ker poprejšnje je minulo (Apoc. 21, 4.); kajti odslej, tako govori Duh, počivajo od svojega truda in njih dela gredó za njimi. (Apoc. 14, 13.)

„Večna luč“ pomenja nepopisljivo slavo nebeško. Saj je Bog sam svitlôba in nobene temé ni v njem (1 Jan. 1, 5.); njegove bistvo je najčistejša svetlost in lepota; on je „Oče svetlobe“ in stanuje v nedosegljivi luči. (Jak. 1, 17.) In novo mesto božje, sveti, nebeški Jeruzalem, kjer se zveličani gledanja božjega „od svetlosti do svetlosti“ veselé, je napolnjeno neizmernega veselja in nepopisljivega veličastva, čigar podoba je luč. Ono ima veličastvo božje in njegova svetloba je podobna dragemu kamnu, kakor kamnu jaspidu, kakor kristalu (Apoc. 21, 11.); mesto ne potrebuje ne solnca, ne lune, da bi svetila v njem; zakaj veličastvo božje ga razsvitljuje in njegovo svetilo je Jagnje (Apoc. 21, 23.), namreč Jezus Krist, kralj večne slave, ki „je sè svetim Duhom v veličastvu Boga Očeta“. O da bi tudi žarek večnega veličastva posvetil v temó, kjer uboge duše zdihujejo! Da bi bilo kmalu njihovo hrepenenje potolaženo, da bi prišle v svetlobe božje napolnjeno nebeško mesto in ondi, same prešinjene božje luči, Boga gledale! Tako moli sv. cerkev s pomenljivimi in ginljivimi izrazi. Requiem aeternam — večni mir, katerega duše pravičnih stoprav najdejo, kadar so v božjih rokah: tje jih ne doseže več muka in britkost hudobije, kajti v miru so in veselja jim nihče ne bode vzel; „lux perpetua“ — večna luč, katera ima v sebi vse veličastvo in veselje, ki jim je prihranjeno v nebesih.

„Dona eis“ — daj, podeli jim; izraz ponižne prošnje, katera se ne obrača do pravice božje, ampak do usmiljenja božjega, da bi podelilo zaželjeni dar; „luceat eis“ — naj sveti njim, kateri še „sedé v temoti in v smrtni senci“.

Na prošnjo sv. cerkve se naslanja sledeča psalmova vrstica: „Tebi gré hvalna pesen, o Bog, na Sionu in Tebi naj se izvršuje obljuba v Jeruzalemu. Usliši mojo molitev; naj pride k Tebi vse meso.“ Te besede si moramo misliti, da prihajajo kot molitev iz ust vernih duš. V cerkvenih molitvah za ranjke se čestokrat nahaja, da se cerkev na zemlji polasti zdihljejev in prošenj vernih duš ter da z besedami sv. pisma enako moli, kakor bi duše iz vic milosti prosile. Ta način molitve izraža veliko ljubezen cerkve do svojih trpečih otrók in tesno zvezo med trpečo in vojskovalno cerkvijo. Tako tudi tù.

(Dalje prih.)

D o p i s i.

— **Z Gorenjskega**, dné 29. sept. 1883. — (Drugi občni zbor cecilijinega društva kranjske dekanije.) — Kakor ste že v svojem cenjenem listu poročali, bil je drugi občni zbor cecilijinega društva kranjske dekanije napovedan na 27. dan t. m. v Šentjurji pri Kranji. Zbralo se je torej omenjeni dan precejšnje število udov iz kranjske dekanije, katerim se je pridružilo tudi nekaj unanjih prijateljev glasbe. Naj omenjam častno osobito č. gg. Janeza Gnjezdo, tajnika cecilijinega društva ljubljanskega, in Ivana Rozmana, župnika pri sv. Jakobu, Leop. Belar-ja itd. Veselilo nas je prav zelo, da so se gg. učitelji sošli v tako obilnem številu. Spoznamo iz tega, da jim cecilijanska ideja ni več tuja, marveč, da se za-njo živo zanimajo. — Ob 10. uri služil je sveto mašo č. g. župnik iz Predoselj Josip Krčon. Na koru pa je povzdigovalo službo božjo, zdi se mi, okoli dvajset (6 sopranov, 8 altov, 2 tenora, 6 basov Fr.) pevk in pevcev. Kako naj označim to petje? Naj li rečem, da je bilo lepo? To bi bilo premalo; petje bilo je krasno, v resnici spodbudljivo, ginljivo posebno za one, ki nimajo priložnosti večkrat poslušati strogo cerkvenih skladb. Lani, ko je društvo prvič nastopilo v cerkvi kranjske, zdelo se mi je, da pevci pojejo z nekako boječnostjo, — letos pa so peli z gotovostjo, s katero nastopajo samo vrlo izurjeni pevci. Tudi v tehničnem oziru opazili smo velik razloček. Fortissime in pianissimo, vse je bilo v pravej meri. Da bi bilo to petje prednašano v kakej večej cerkvi, napravilo bi bilo seveda še boljši vtis na verno ljudstvo, katerega se je zbralo precejšnje število, akoravno je bil delaven dan. Če pa sem rekel o petji sploh, da je bilo spodbudno, moram to posebno povdarjati oziroma koral. Da — koral ima nekaj posebnega. Občudovali smo pevke, ki so s toliko preciznostjo pele koral, da v resnici zaslužijo pohvalo, katero jim je pozneje pri zboru neki gospod (gotovo vsem navzočim iz srca) izrekel. Ako je dovoljeno, napraviti kritično opazko, opozorili bi na tempo v „Gloria“. Prvi in zadnji del bi bil pač veličastnejši, ako bi bil tempo nekoliko hitrejši. Druzega, akoravno smo bili zelo pazljivi, nismo opazili. Po sveti daritvi bilo je zborovanje.

Č. g. društv. predsednik prične sejo z naslednjim govorom: „Kmalo bo preteklo eno leto, odkar smo se zbrali v Kranji k prvemu občnemu zboru cecilijinega društva kranjske dekanije. Danes smo se sošli z ravno tim namenom tukaj v Šentjurji. Gotovo ne kak dobiček in tudi ne želja po posvetnem razveseljevanju je Vas, častiti gg., tu sem pripeljala, ampak neka vzvišena ideja nas je zedinila zopet danes k skupnemu posvetovanju in medsebojnemu podučanju, misel namreč, da bi se božja služba po naših cerkvah v oziru cerkvenega petja vedno bolj spodbudno in častljivo obhajala. Iz srca Vas toraj č. gg. pri Vašem prihodu pozdravljam, ter se Vam v imenu odbora tudi iz srca zahvaljujem, da ste se sošli v tako obilnem številu. Ta pozdrav in ta zahvala naj velja posebno vsem č. g. gostom, kateri niso iz naše dekanije!“

Namen našega društva je: „Gojenje cerkvene glasbe v duhu sv. Cerkve in praktična izpeljava dotičnih cerkvenih določil“. Kakošna pa naj bo cerkvena glasba? Na to nam odgovarja že sv. cerkveni učenik Izidor, ki pravi: „Cerkvena glasba naj ima ravno take lastnosti, kakor pridiga“. Kakor pridiga ne govori o posvetnih rečeh, ampak skuša vernih srca odtrgati od tega sveta in povzdigniti k Bogu: ravno tako nikakor ne smemo zahtevati; da bi cerkveno petje budilo v nas posvetne občutke, temuč navdajati nas mora s pobožnostjo in z nekako resnobno vzvišenostjo, ktera nam občutiti da, da smo pred obličjem božjim. Toda kako nasprotje najdemo velikokrat med pridigo in petjem! Pridiga govori o Bogu, petje o svetu; pridiga tirja premagovanje in zatajevanje, petje draži strasti; pridiga kliče: „Nolite diligere mundum“! (Ne ljubite sveta!), v petji pa se razlegajo zapeljivi glasovi tega sveta.

Ne bodimo toraj (— ta beseda velja vsem cerkvenim pevovodjem —) ne bodimo muzikanti, ampak muziki! Muzikant se ne meni za liturgijo in njene zapovedi, ampak poje, igra in dirigira v cerkvi kakor pri koncertih ali v gledališču. Njemu manjka ognja

svetega navdušenja, zakaj to vzvišeno vneto mu more dati le Cerkev in njeni obredi. On ne pozna pokorščine, katero tirja Cerkev v oziru teksta in napevov, zato so mu najljubše take skladbe, katere se prilegajo spridenemu posvetnemu okusu. Ne tako muzik! Ta nikoli ne pozabi, da je naloga cerkvene glasbe poviševati čast božjo in pospeševati spodbudo vernega ljudstva. Ker dobro ve, da je kraj, na katerem se znajde, sveti kraj in da je služba, katero opravlja, sveta služba, rabi pri božji službi le take napeve, v katerih veje cerkveni duh, zlasti pa se drži pri slovesni maši tistega teksta, katerega moli mašnik pri sv. opravilu. Zato mora biti pa tudi življenje cerkvenega muzika v soglasji z vzvišeno službo, katero v cerkvi opravlja po besedah cerkvenega zbora v Kartagi, ki pravi: „Kar poješ z ustmi, tudi v srcu veruj, in kar v srcu veruješ, kaži tudi v dejanji!“

Storimo toraj, čč. gg. duhovniki in neduhovni, storimo po naših cerkvah v oziru cerkvenega petja vsaj toliko, kolikor se storiti dá, nekaj, če tudi ne vsega! Potem smemo upati, da homo zopet v prihodnjem letu stopili en korak dalje v napreduku! — Naše društvo je pretečeno leto za zboljšanje cerkvene glasbe, to se sme reči, precej storilo. Toda na ravno tej stopnji ne smemo ostati, ampak delujmo vsak po svojej moči še naprej Bogu v čast in v spodbudo vernega ljudstva.

Nemila smrt nam je odvzela v tem času velikega dobrotnika in pospešitelja naše ideje, premil. g. knezoškofa Jerneja, ki so 17. maja v Gospodu zaspali. Ohranimo jim blag spomin v svojih srcih. Izmed udov je umrl tudi organist iz Gorič Jože Polajnar v 20. letu svoje starosti. Naj v miru počivata!

Pristavljam le to, da nas je zborovanje podučilo o plemenitem in požrtvovalnem delovanju odbora, ki je bil na predlog g. Gnjezde zopet „per acclamationem“ izvoljen.

Po zborovanji podali smo se v Kranj, kjer se je v gostilnici „pri slonu“ zbralo mnogo udov, na skupni obed. V prelepej vzajemnosti govorilo in predlagalo in sprejelo se je marsikaj koristnega in zanimivega. Ob štirih popoldne pa smo se podali na pokopališče. Ondi namreč počiva velik dobrotnik našega društva premil. g. knezoškof Jernej Widmer. Pevci so v spomin blagemu dobrotniku zapeli ginljivo dve žalostinki: „Jamica tiha“ in „Blagor mu“. — O ločitvi pa smo si obljubili k letu osorej zopet sniti se k občnemu zboru v nadi, da mlado društvo v tem smislu, kakor je začelo, tudi v bodoče deluje v povzdigo lepega petja, v povzdigo dostojnega obhajanja službe božje.

— **Iz Kranja.** — Poročilo o cerkvenem petji v dekaniji Kranj za l. 1882/3. (Konec).

— **Smlednik.** — Število pevcev: sedem (2 soprana, 3 alti, 1 tenor, 1 bas). Celo latinsko mašo pojemo J. B. Molitor-jevo, opus XI. Zdad se učimo A. Foerster-jevo opus XV. (s. Caeciliae). Tantum ergo pojemo A. Nedvéd-ove, P. A. Hribar-jeve in nekatere Gr. Rihar-jeve. „Asperges me“ imamo dva (Caspar Ett in Ant. Foerster). „Vidi aquam“ pa od R. Burgarell-a. Requiem od P. A. Hribar-ja. Dalje rabimo: Jesu dulcis memoria (Kothe). O salutaris hostia (F. Witt). Adoro Te suplex, Caro mea in Sacris solemniis od G. Rihar-ja. Veliko slovenskih napevov jemljemo iz „Glasbenika“. Vaje ob nedeljah po eno uro. G. župnik rad kupi potrebnih skladb in honorira tudi pevke.

M. Krek,
učitelj in organist.

— **Podbrezje.** — V naši farni cerkvi pojemo štiri ali trije, in sicer; 3 organistove hčerke pa organist. Pripomočkov nimamo nikakoršnih. Če hočemo nove muzikalije imeti, si jih moramo sami kupiti. Za to ima tudi organist jako veliko plačilo, namreč celih petnajst gold. na leto (!!). (O tako slabo plačanih pevovodjih bi se pač moralo reči: „Primum vivere, dein philosophari.“) Organist toraj takorekoč zastoj in za kratek čas orglanje opravlja; orgla pa že celih 36 let.

Fr. Černitec,
učitelj.

— **V Križih** pri Trziči g. župnik sam v cerkvenem petji podučuje.

— **Cerklje.** — Samega sebe hvaliti ne smem, zaničevati se ne pustim, ker sem se s cerkvenim petjem že preveč trudil; zatoraj naznanim to, kar smo se v zadnjem času naučili. Pevcev in pevk imam do zdaj 12. Posebnega plačila pevci ne zahtevajo, zado-

stuje jim to, da smeje v cerkvi Bogu v čast peti, kar je vse hvale vredno. Častiti g. župnik Anton Golobič stori vse, kar je le mogoče, za povzdigo pravega cerkvenega petja. Toraj vsa čast častitemu g. župniku!

Orgle so prav v dobrem stanu. Poje se ob navadnih nedeljah do pridige „Pred Bogom“, po pridigi navadno ena od Matere Božje in po povzdigovanji ena od sv. Obhajila. Napevov za te pesni je nekaj P. A. Hribar-jevih, Sattner-jevih in nekaj tudi domačih. (Vavken) itd. Kadar je peta sv. maša, poje se vse latinsko. Latinske maše imamo naslednje: J. B. Molitor, J. Diebold, Fr. Hamma, J. G. Zangl (novejše skladbe). Tantum ergo imamo največ Hribar-jevih, C. Ett, Fr. Witt, Führer itd. Za offertorium in graduale od različnih skladateljev vzeti iz „Cerkvenega Glasbenika“. Responzorije od P. Ang. Hribar-ja.

Andrej Vavken,
nadučitelj in župan.

S tim končamo poročilo o cerkvenem petji v kranjski dekaniji. Popraviti ali dostaviti imamo še poročilo iz Naklega (v zadnji števi), da č. g. župnik nikakor ne nasprotujejo boljšemu petju, temuč ga podpirajo. Dotične opazke veljajo le nekaterim župljanom. — Iz peterih far poročil nismo prejeli; bržkone vlada tukaj v tem obziru „vastitas desolationis“. Ako se je v priobčenih naznanilih kdo razžaljenega čutil, mu v spomin zapustemo besede: „Prodesse, non offendere volunt dicentes veritatem“.

— **Z Notranjskega.** — (Konec.) — V kratkem bom pa tudi imel še enkrat močnejši kor, ker zdaj jih nekoliko na novo učim. Ker sem pa zgoraj korala omenil, tako naj še omenim, da do sedaj smo peli iz „Ordinarium Missae“ ali „Graduale Romanum“ Tantum ergo, Introitus, Graduale, Offertorium, Credo št. 3, Benedictus“ in „Agnus“ iz „Missae in Feriis per annum“, „Tedeum“ in pa „Vesperae“ trikrat popolnoma po klasifikaciji in brez vsega skrajšanja. Figuralno pa smo se naučili „Missa“ od Schöpfa, op. 39; „Missa“ od Piel-a, op. 2, vendar te zadnje ne še vseh točk; „Litaniae Lauretanae“, bogoslovske. Nekoliko pesen v latinskem in slovenskem jeziku in par dobrih „Tantum ergo“. Tü je tedaj ta malenkost. Ako bi se bili naučili kaj več, bilo bi polovičarsko, tedaj boljše manj pa prav. Naj mi bo dovoljeno omeniti tudi kor na Slapu, da imajo tam posebno lepo cerkveno petje in orglanje; gospod učitelj je tako naklonjen podučevati, da se ne boji celó svoje zdravje v nevarnost postaviti. Tedaj čast mu! Za sedaj toliko. Z Bogom! *Cecilijanec.*

— **Iz Tomina.** — Veselje navdaja človeka, ako pomisli, koliko dobrega je uže učinilo ljubljansko Cecilijino društvo za prosep cerkvene glasbe od začetka svojega delovanja do današnjega dné. V prvi vrsti se imamo zahvaliti glasbenemu vodji, gosp. Foerster-ju, kateri nam je v kratkem času toliko in tako lepih cerkvenih skladb podaril, da se smemo Slovenci po pravici s ponosom nanj ozirati. G. Foerster-jeve skladbe hvalijo strokovnjaki kot lahke, prijazne, melodijozne, odlikujoče se z gladko fakturo in zlasti z gibčnostjo glasov. Slovenskim cerkvenim skladateljem je pokazal g. Foerster pot, po katerem imajo hoditi, ako hočejo dostojno, v cerkvenem duhu komponirati. Smelo trdim, da glasba g. Foerster-ja močno upljava na vsacega slovenskega skladatelja sploh. Da pa je g. Foerster kos visocim glasbenim nalogom, to je sijajno pokazal s svojo najnovejšo mašo „Missa solemnis“, katera, pisana za izreden slučaj, je tudi tako izredno-krasno izdelana, da zasluži vso hvalo. Pregovor pravi: „Začetek pa konec dober — vse dobro“. Imenovana maša ima v resnici krasen začetek v pravilni fugi. Stavek se prične v A-moll in prestopi v tretjem delu „Kyrie“ v A-dur, kar dela stvar jako slovesno. Enako krasno so izdelani tudi vsi drugi oddelki izgledne te maše, in težko je izreči, kateri je najlepši. Pevski in instrumentalni glasovi, spremljevanje orgelj, vse je enako visoke glasbene odličnosti, pa vendar ne tako težko izpeljivo, kakor je videti na prvi pogled, ker si je mojster, dasiravno si je pustil vire svoje bogate fantazije enkrat teči, stavlil vendar meje. — Čestitam g. Foerster-ju iz dná srcá, da je svojo težavno nalogo tako krasno izvršil in Slovencem podaril delo, katero diči in bode dičilo slovensko glasbeno literaturo. *Dan. Fajgelj.*

— **Iz Kojškega v Brdih** pri Gorici. — Dragi mi „Glasbenik“! Do sedanje dobe časa nisi še iz naših Brd ne duha niti sluha vdobil, kakošna da je pri nas cerkvena

glasba. Žalibože, ravno to nas je še bolj v brezen temote potlačilo, ker nij ga bilo, da bi nam prižgal luč pravega spoznanja, ter nas na pravo pot pripeljal. Ko mi na misel pride, v kako lepem napredku da je uže sosedna nam Kranjska dežela sè svojo pravo cerkveno glasbo, močno me žali, ko pri nas, posebno pa v bližnji Furlaniji, s tako posvetno glasbo se v cerkev, v božjo hišo, na kor spravlja, ter v takem žalostnem položaji, v trdnem spanju tičimo sè svojo necerkveno glasbo. Kje naj bi se iskalo groma in treska, tako bi rekel, brezbožno ljudstvo zdramiti? Sedaj je nastopil dan upanja, ko se bode še tako mlado naše Cecilijino društvo na vso moč prizadevalo, kar je necerkvene glasbe iz cerkve spraviti, ter pravo cecilijansko v njo vpeljati, da bi zopet hiša Gospodova postala hiša molitve, ne pak hiša razbojnikov, ter s tem se kot sodelalka tudi naša dežela sosednji Kranjski na tem polju imenovala. V to pomozi Bog in sv. Cecilija! — Po čitanju za to sveto stvar koristnih knjig vzbudila se je tudi v meni želja do prave cerkvene glasbe priti, ter jo na kor spraviti. Od kar sem odpovedal prostor na koru Candutti-ju, Schiedermayr-ju, Marcadante-ju itd., uredil sem sicer prav malo cecilijanskih skladeb, kar se mi sramotno zdí, tako malo napredka „Glasbenik“-u poročati. Ker pa tako želiš in prosiš poročil, kjer se količkaj dela za zboljšanje cerkvene glasbe, vendar to pičlo poročam. Komaj v polletnej dobi časa smo se naučili 4 maše, in sicer: Missa „in hon. S. Jacobi“, A. Foerster, op. 21.; Missa „Jesu Redemptor“, A. Kaim, op. V.; Missa pro Defunctis, koralno iz „organum comitans ad ordinarium Missae“, Fr. X. Witt, op XXIII. in zopet „Missa pro Defunctis“ od P. A. Hribar-ja. Za tem mnogo družih motetov, kakor največ iz „Cerkvenega Glasbenika“: Ecce sacerdos Magnus, D. Fajgelj; Te Deum, A. Foerster; 2 Tant. ergo (iz „Cerkvenega Glasbenika“), I. Kokošar; „Veritas mea“, Hudo-verník: Offertorium et Grad. tempore Pasc., A. Foerster; Offertorium Assumptione B. M. V. Burgarell, iz letošnjega letnika; zopet Tant. ergo, Avg. Leban („Glasbenik“). Responsorije pri slov. mašah iz „Cerkvenega Glasbenika“ po Ant. Foerster-ju. Kar se tiče pesni pri tihih mašah, pojemo uže davno P. A. Hribar-ja, A. Foerster-ja, P. H. Sattner-ja in druge, (posebno iz „Cerkvenega Glasbenika“), koje smo v zbirkah dobivali, in mnogo „Tant. ergo“ iz zbirk P. A. Hribar-ja. Pri slovesnih večernicah se poje tudi koralno. Pevcev šteje zbor 10, in sicer: 2 soprana, 2 alta, 2 tenora, 4 base. Poje se še v precejšno zadovoljnost. Ne vem, da bi vrli „Glasbenik“ še tako pičlo*) poročilo prejel. Sicer bi ne vedel nič slabega poročati. Za naprej kaj več. V centr. goriškem semenišči pela se je na dan sv. Petra in Pavla neka lepa Witt-ova maša in krasen Haller-jev „Tu es Petrus“ iz letošnjega „Glasbenika“; pelo jo je kakih 20 bogoslovcev pod vrlim pevovodjem bogosl. č. g. Jan. Kokošar-jem, kjer se vseskozi poje le Cecilijansko. Pri frančiškanih pela se je 2. avg. na porcijunkulo greg. koralna maša prav dobro. Upati je, da tudi Primorska dežela s časoma ne bode zaostajala za drugimi.

Ciril Met. Kumar, org.

Razne reči.

— Orglarska šola Cecil. društva v Ljubljani začne novo šolsko leto 1883/4 torek, dné 2. oktobra; oglasilo se je učencev, novih in starih, zopet lepo število, namreč 21.

— Cecil. društvo za goriško nadško fijo potrdilo je velosl. c. k. namestništvo v Trstu z odlokom 26. avg. t. l. Udje osnovalnega odbora so se 20. sept. zbrali v goriškem bogoslovskem semenišči k seji, da so se pogovorili o nadaljnem postopanju gledé konečnega ustanovljenja novega društva. Kaj da so uganili, nam še nij znano. Nadejamo se, da bomo v prihodnji številki že kaj več povedati mogli o našem najmlajšem bratu, katerega naj Bog obilno blagoslovi!

— Čč. oo. benediktinov, katere je bila nemška vlada iz Beurona pregnala, in ki imajo zdaj samostan „Emaus“ v Pragi v lasti, naselilo se je nekoliko v Sekovem (gornje Štajersko), prvotnem sedeži sekovških škofov. Izročila se je Beuroncem nekdanja krasna stolica in samostan, katera bi s časom morala razpasti. Pa oo. benediktini, kateri

*) Kar poročate, je že veliko. Vredn.

se zelo pečajo s stavbarstvom kiparstvom in slikarstvom, bodo vse lepo popravili, in ob enem tudi širili koralno petje, v katerem so, kakor je sploh znano, prvi mojstri. Ta naselitev bode toraj v cerkv. glasbenem oziru za sekovsko škofijo visocega pomena in tudi naši deželi utegne koristiti. Marsikdo bo zdaj lahko slišal koral, kakoršen mora biti; saj od nas do Sekovega nij daleč.

— „Piano-Harmonium“ je ime novemu glasbenemu stroju, ki ga je iznašel učitelj glasbe, g. Küstner v Hamburg-u. To je harmonij, ki se po svoji obliki da zvezati z vsakim glasovirom, ter se glasi ali sam za-se ali pa z glasovirom skup. Instrument ima podobo ezke navzgor stoječe omare, katera se postavi na glasovir mesto navadnega pokrova. Neka vez (kopula), ki se pri harmóniji nahaja, pouzročuje, da se po tastah glasovirovih oba instrumenta oglašata.

— Dvorni fabrikant glasovirov J. Blüthner v Lipsku je obljubil vsako leto ondotnemu glasbenemu konservatoriju po en glasovir darovati, kateri naj postane lastnina najboljšega učenca istega leta. Tudi Kaps v Draždanah daruje tamošnjemu konservatoriju vsako leto en glasovir v isti namen. Naši orglarski učenci, ki so večinoma revni in jim manjka instrumentov za domačo vajo, bi tudi potrebovali enacih dobrotnikov.

— Največje orgle, kolikor jih je na svetu, je minuli mesec izdelala slavnoznaná firma E. T. Walcker & Comp. v Ludwigsburgu za stolnico v Rigi na Ruskem. Orjaško delo ima 4 manuale in en pedal sê 6826 piščali, katere so razdeljene v 124 glasecih se spremenov; drugih registrov za crescendo in decrescendo, za sklepanje in odbacanje glasov i. dr. je še 50, toraj vseh registrov skup 174. Mehú ne goni človeška moč, temuč plinov motor štirih konjskih moči. Orgle so 20 metrov visoke, 11 metrov široke in 10 metrov globoke. Največja lesena piščal meri 10 metrov in drži 2000 litrov, najmanjša činasta pa, katera je kakor za šalo največji na ustnico postavljena, je komaj poldrugi centimeter dolga.

Oglasnik.

P. Braun-ovo založništvo v Lipsku je jelo izdajati imenitno cerkveno-glasbeno delo pod naslovom: „Sammlung ausgezeichneter Compositionen für die Kirche“, von Stephan Lück, Domkapitular, II. pomnoženi natis od Mich. Hermesdorff-a, glasbenega vodje stolnice v Treviru.

Vse delo bode obsegalo na blizo 100 pólah (po 8 strani) 18 latinskih maš in 89 motetov starih mojstrov, n. pr. Palestrina, Lotti, Bernabei, Casciolini, Canticari, Vittoria, Casali, Pergolese, Jakob Handl (Gallus — naš rojak) i. dr.

Veljalo bode za naročnike samo 6 mark; a naročiti se je treba vsaj do 1. novembra. Pozneje bode delo veljalo po bukvarnah 15 mark. Prvi zvezek je že izšel; reči moramo da je krasen. Drugi pride na svitlo meseca januarija, tretji meseca aprila in četrti meseca julija l. 1884.

Naj noben Cecilijanec ne zamudi naročiti se na to izvrstno knjigo. Naročnino sprejema katoliška bukvarna v Ljubljani.

Dopisnica vredništva lista: G. A. B. v P.: Vašega dopisa ne moremo sprejeti, ker ne smémo nezvesti postati svojim lastnim načelom. Odgovor bodi Vam sledeča dogodbica: Slavni Haendel je bil v neki vaški cerkvi pri „slovesni“ službi božji; in ko so ga vprašali, kako da mu je petje dopadlo, je rekel: „Oh, naš ljubi Bog je pač preveč usmiljen“. — Toda ne svetovali bi Vam, predrzno na božjo milost grešiti. Sicer pa ostanemo prijatelji.

Listnica vredništva prilog: G. J. R. v C. Pride v 2. del pesmarice „Cecilija“ kot „Sv. Andrej“. — G. J. H. v St. L. Popravkov se lotimo radi, če je jedro dobro in pomot ni premnogo; ako bi pa morali n. pr. cel drug del Vašega 2. „Tantum ergo“ preurediti, bi ne bila več skladba Vaša. Prvi del je boljši: torej le potrpežljivosti!

Glasovir, skoraj čisto nov, proda se iz proste roke.

Napravljen je po najnovešem sistemu, ime $6\frac{3}{4}$ oktave. Stal je 230 gl., a nekoliko se v ceni prijenja. Glasovir se kupcu postavi na železnično postajo v Celji. Več pové Franjo Šef, orglavec na Rečici, pošta Mozirje. (Prassberg.)

Pridana je listu 10. števil. prilog.

Odgovorni vrednik lista Janez Grjezda. — Odgovorni vrednik glasb. priloge Anton Foerster. Zalaga Cecilijino društvo. — Tiska R. Milic.